

Motion till riksdagen 2013/14:N15

av **Kent Persson m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2013/14:159

Bättre information och tydligare ansvar vid mineralprospektering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fastighetsägare och innehavare av särskild rätt som berörs av ansökan om undersökningstillstånd alltid ska ges rätt att yttra sig över ansökan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Bergsstaten inte ska kunna bevilja undersökningstillstånd i områden som är klassade som naturreservat, Natura 2000-områden eller världsarvsområden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Bergsstaten inte utan synnerliga skäl ska kunna bevilja undersökningstillstånd i kärnområden för renskötsel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att länsstyrelsen vid provborrningar alltid ska kräva en miljökonsekvensbeskrivning (mkb) med stöd av miljöbalken.

Motivering

Regeringens proposition 2013/14:159 Bättre information och tydligare ansvar vid mineralprospektering föreslår ändringar i minerallagen (1991:45) som i huvudsak innebär att kraven på vad en arbetsplan ska innehålla skärps och förtydligas. En rätt till översättning av arbetsplanen till finska, meänkieli respektive samiska införs, liksom ett krav på att en gällande arbetsplan ska sändas till kommunen, länsstyrelsen och Sametinget. Ändringarna innebär också att de myndigheter som har att bevaka allmänna intressen vid prospektering efter mineraltillgångar hålls informerade om hur arbetena kommer att bedrivas och vilka konsekvenser de kan antas medföra.

Fel! Okänt namn på

Vänsterpartiet välkomnar de föreslagna ändringarna i minerallagen, men beklagar att regeringen valt att inte föreslå mer genomgripande förändringar så att gruvnäringen tar till vara och värnar gemensamma miljöutrymmen, ligger i framkant när det gäller att använda miljövänlig teknik och tar ansvar för det lokala och regionala samhället. Nedan presenterar vi några av de förslag som vi menar att en reformerad minerallagstiftning bör innehålla.

Den svenska minerallagen är exceptionellt förmånlig för gruv- och prospekteringsbolag, men alltför lite hänsyn tas till dem som påverkas av verksamheten. Både de människor och den miljö som påverkas av gruvindustrin måste ges en större vikt i processen. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt som berörs av ansökan om undersökningstillstånd, t.ex. den berörda samebyn, ska alltid ges rätt att yttra sig över ansökan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet menar att regeringens mineralstrategi är otillräcklig för att skapa en hållbar mineralbrytning. En ökad gruvbrytning får inte heller minska våra ansträngningar för ett mer resurssnålt samhälle där Sverige tar ett ökat miljö- och klimatansvar. Därför är det av avgörande betydelse att de som berörs får stärkta möjligheter att påverka och att skyddet av unika natur-, turist- eller renbetesområden tidigt värnas i en exploateringsprocess, från undersökningstillstånd till brytning. Även för gruv- och prospekteringsbolagen finns det ekonomiska fördelar med att så tidigt som möjligt i processen få eventuella besked om att brytning inte kommer att godkännas. Bergsstaten ska inte kunna bevilja undersökningstillstånd i områden som är klassade som naturreservat, Natura 2000-områden eller världsarvsområde. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Bergsstaten ska inte heller, utan synnerliga skäl, kunna bevilja undersökningstillstånd i kärnområden för renskötsel. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vid provborrningar ska länsstyrelsen alltid ställa krav på miljökonsekvensbeskrivning (mkb) med stöd av miljöbalken. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ett allt större ifrågasättande av gruv- och prospekteringsbolagens planer på ökad gruvbrytning i Sverige finns från lokalbefolkningen och miljöengagerade personer. Vänsterpartiet menar att den i många fall är berättigad. Det finns oroande utsläpp från svenska gruvor, inte minst i Västerbottens län. Även de nedlagda gruvorna följer samma exempel. Ofta handlar det om miljöfarliga ämnen som arsenik, bly, kadmium, koppar och zink. Effekterna kan bli betydande för växter och djur och omgivande miljöer. Ekonomisk vinning kan inte gå före värnandet av våra ekosystem. För att undvika situationer där ett bolag inte har råd att betala för miljökostnaderna, ska kraven skärpas för tillstånd till bearbetningskoncessioner. Bearbetningskoncession ska endast kunna ges om det är möjligt att uppnå ekonomisk lönsamhet för fyndigheten då hela miljökostnaden inklusive kostnader för efterbehandling beaktats.

Vi behöver tydliga lagar som skyddar människor och natur mot rovdrift och exploatering. Ökade miljökrav ställs runtom i världen. Att ligga i framkant på miljöområdet kommer att vara en konkurrensfördel för enskilda företag. Det är viktigt både ur ett globalt och nationellt perspektiv att vi har myn-

Fel! Okänt namn på

digheter som är effektiva och agerar rättssäkert gentemot företagens olika ärenden. Myndigheter bör också samarbeta så att inte ett enskilt företag måste ge samma uppgifter till olika myndigheter. Därför bör en centralisering av handläggningen av gruvärenden till en förstärkt mark- och miljödomstol ske.

Stockholm den 28 mars 2014

Kent Persson (V)

Torbjörn Björlund (V)

Siv Holma (V)

Jens Holm (V)

Hans Linde (V)